

sabb mércékhez igazodott. Kiadványaimat, főleg verses szövegeimet (műfordításaimat) apró részletekig bírálta, az ilyen — sokszor öt-hat oldalas — levelei tele vannak csattanós „odamondásokkal”, amelyek mindig a lényegre utaltak, sose „udvariaskodtak”.

Mikor rákban megbetegedett, akkor kezdtünk először „egzisztenciális” hangon társalogni: én akkor egy szívoperáció szorongását dolgoztam fel magamban. 1983 júniusában tudtam meg, hogy a rák áttétele helyzetét válságosra fordította. 1984 augusztus 30-án sikerült még Klagenfurtban viszontlátnom, ahol két napon át búcsúztunk: szentmisében, teológiai, lelki és irodalmi eszmecserevel és egy szemlélődő közösség meglátogatásával. Szeptember másodikán két Rilke-verset küldött minden hozzáfűzött levél nélkül. Az egyik annyira az ő sorsát és haldoklását fejezte ki, hogy azon nyomban, a műfordítás „belső kényszerével” lefordítottam és elküldtem neki. Ez volt az utolsó „beszélgetésünk”:

Oltsd ki a szememet: én látlak mégis,
tapaszd be fületem: én mégis hallak,
és láb nélkül is léptem tefeléd visz
és száj nélkül is esküszóval vallak.
Tépd le karom: beléd kapaszkodom
szívemmel, mely mint kéz feléd kinyúl,
állítsd meg szívem: agyam dobog érted,
s ha lángod agyvelőmbé hull,
én akkor véremen hordozlak téged.

(R. M. Rilke, **A zsolozsmáskönyv**, 5. vers **A zarándoklat könyvéből**)

Igen, agyrák vitte el végülis. Szept. 3-án elesett, járásképtelenné vált és ismét kórházba került. 27-én vettem halálhírét. Addigra már az általa küldött második vers fordítása is kész volt, de csak így „posztumusz” módon tudom neki ajánlani:

Ha egyszer végre teljes csönd lehetne,
s a dolgok kózasága, véletlenje
némulna már s a nevetések hangja
s e zaj, mely érzéseim egyre hajtja
és virrasztásom folyton megzavarja, —
akkor jutnék egy olyan gondolatra,
amely ezermód gondol téged, s megérint,
sőt (egy mosolyra) birtokba vehet,
hogy áradjon át minden élet fölé, mint
egy köszönet.

(R. M. Rilke, Részlet **A zsolozsmáskönyv**-ből)

Az ő életéért is nagy-nagy köszönettel tartozunk.

LEVELEK A MISSZIÓKBÓL

Egészségemmel nem voltam a legjobban a múlt évben, azért elhagytam a mezőgazdasági iskolát, ahol összesen 11 évig voltam. Egy plébániát kaptam. Kb. 9000 ember lakik a városban (pontosan senki sem számolta meg őket) és a vidéken 17 kápolnában szétszórva ugyanannyi. A távolságok nem túlságosan nagyok, a legtávolabbi hely 20 km innét. Ennyi kényelmem soha nem volt még. Van villany, telefon, és aszfaltút megy át a városon, így aztán esőben sem vagyok elzárva teljesen a világtól . . .

P. Gaál Jenő SVD
Coronel Bogado
ITAPUA, Paraguay

+

Most építjük kis kápolnáinkat, amely nem is olyan kicsi. Püspök atyánk a körülöttünk lakó földművelő népnek is szánta. Szép kis piros tetős, egyméteres fehér kereszttel olyan, mintha egy magyar falu kis temploma volna. A pénzt ezek az egyszerű emberek hozzák össze. Adományt gyűjtenek össze: jószágot, borjút, tehenet; azután eladják, aki többet ad érte, elviszi.

Az idő múlik, 1984. júliusában lesz 50 éve, hogy misszióban szolgálom az én jó Uramat és a szegényeket. Nyolcvan évemmel még dolgozgatok. Öregeinket készítjük ádventtel a Jézus jövetelére. Az ők és az én életem már ádvent. Várjuk az Urat. Bár mindig örömmel néznénk a mi igazi karácsonyunk, égi születésünk elé . . .

Brodnyánszky Györgyike nővér
Asilo S. Vicente, C. P. 125
19800 Assis, Brazília

+

Na, Barátom, maga sem fog többé zongorázni! – ezekkel a szavakkal fogadtott az orvos, amikor beszállítottak a kórházba. Egy részeg motoros jött nekem. Eltörött a ball lábam nagyujjának középcsontja. A ball kezemen a mutató és kisujj utolsó perce sérült meg, a gyűrűsujjam pedig kificamodva a kézfej felé állt ki, mint egy piszkafa. Sebeimből szép csendesesen csöpögött a vér . . . Én bizony kölyökkorom óta zongorázom, és most is, hogy úgy mondjam, az a kenyerem. Matematika és angol mellett éneket és zenét is tanítok . . .

Hát nem lett igaza az orvosnak, mert azóta is játszom harmóniumon és zongorán, s nemcsak játszom, hanem azóta már kiadtam egy harmónium kíséretes könyvet az újabb egyházi énekekhez . . ., hogy zeneileg kevésbé képzett egyének is vonzóbbá tudják tenni a liturgiát. A könyv jó fogadtatásra talált, csaknem az összes parókián az én könyvemet használják . . . Ezenkívül a nyáron elkészítettem az iskolákban az énekórákban és más ifjúsági megmozdulások alkalmával használt énekek zongorakíséretét. Ezt is le kellene gépelni, de a kottaférgépemen (melyet még boldogult édesanyám vett nekem) a legtöbbször használt hangjegy eltörött, és az egész gép sok fogyatékossgot mutat. Meg kellene javítani, de . . .

J. Maron S. J.
Catholic Mission
K'ai-yüang Rd. 166-1
Putzu, Chia-yi Hsien, TAIWAN, 613

+

Ismét hálás köszönetet mondok neked és a jóttevőknek a nagylelkű adományért. A jó Isten fizesse meg; jól föl tudom használni, mert itt most nagy a szegénység és igen sokan szenvednek hiányt. A Katolikus Karitás révén most 150 család számára nyújtunk ételmezei első-segélyt a barrioban (negyedünkben). – Én most Manilában vagyok, az utóbbi időben igen fáradtnak és kimerültnek éreztem magamat, a hangom igen legyengült, azonkívül a bal kezem

remeg időnként. Egy itteni kórházban alapos vizsgálatnak vettem magam alá. Fő megállapítás: kezdődő Parkinson-kór. Néhány hétig pihenni kell és orvosságot szedek. Remélem visszanyerem erőmet, de valószínűleg kissé változtatni kell életstílusomat és a munkatempót. A baj az, hogy az aktuális helyzetben nincs sok alkalom a kikapcsolódásra.

Nagybőjtben még rendesen dolgoztam. Nagycsütörtökön két helyen mondtam misét és mostam az „apostolok” lábát, ami itt mély benyomást kelt. Larayban kis dráma történt. Tizenkét fiatalember volt fölöltözve fehér alában, mellükön egy papírsávon egy-egy apostol neve. Minthogy csak tizenegy alba volt, az egyik pirosat kapott. Valakinek az a bizar gondolata jött, hogy Rogelio del Socorro (akiről azt hiszem írtam már) legyen Júdás szerepében. Mikor a mise elején sorban bevonultak, megrökönyödve láttam, hogy milyen nevet kapott Rogelio. A többiek avval indokolták, hogy ő a barrió tolvaja és nemrég szalajtották a nemzeti börtönből. Úgy látszik, hogy ő nem vette rossz néven a szerepet. A többiekkel együtt gyónni jött. De arra már nem került sor, hogy lábát megmossam, mert az olvasmányok elején kisomfordált. Később mondotta, hogy félt, hátha neki is olvasnia kell. A másik templomban nem viselték az apostolok nevét és senkinek se kellett Júdás szerepét játszani.

Kráhl József S. J.
P. O. Box 98
Cebu City 6401, Philippines

+

Elfoglaltságom: két és fél plébánia gondjai, a 25 iskola látogatása stb. Mindezt elvből gyalog tettem meg, egyszer-kétszer elkapott a zivatar és „velő-kig” áztam. Az elmúlt évben (1983) két pár strapacipőt kínoztam halálra. Az év végén a következőt írhattam be a könyvekbe: 155 esketés, 740 keresztelés, 650 elsőáldozó, egy papszentelés, 147.000 áldozás. Júniusban volt a papszentelés. Utána pedig a hét „nagyszeminarista” jött Rangguba és tartott a tanuló fiatalságnak lelkinapokat. Szeptemberben megkezdődött a hatodik négyhónapos Háztartási Tanfolyam 33 lány részvételével. Októberben egy indonéz nővér és egy iskolatestvér tartott „fejtágítót” (egyhetes tanfolyamot) 30 falusi katekistának. Novemberben pedig az égi zsillipeket rendszertelenül nyitogatták. Néha a világ végére gondoltunk. De decemberben, amikor okvetlenül esni kellett volna, poros cipővel jártam adventi körútam. Ilyet még nem éltem meg 22 év alatt. Karácsony előtt meg beborult az ég. Karácsony napján 150 mm csapadék hullott le. Még karácsony előtt segítséget kaptunk Jakartából a ranggui kis templom renoválására. — Amikor megkapom a Szolgálatot, az első „rossz szokásom”, hogy megnézem a nekrológiumot. És utána elgondolkozhat az ember, és lélekben visszatér a régi események helyére. Már ugyan elszoktam az európai élettől, de figyelemmel kísérem az eseményeket.

P. Mészáros Ferenc SVD
Trolompos 2
Ruteng/Flores, Indonézia

+

1984. júliusában. Míg ezeket a sorokat papírra vetem, köszülődünk a hatodik karizmatikus szemináriumra. Mindegyiken 60–65 résztvevő kapcsolódik be a karizmatikus megújulásba. A Fülöp Sziget-iek mélyen vallásosak. Talán ez a tény segíti elő, hogy vágyakoznak a Szentlélekkel való kapcsolatra, erejének megtapasztalására. — Az első szeminárium után azonnal elindítottuk a heti imaösszejöveteleket. Szombat este 6-tól 8-ig vagyunk együtt. Senki se akar hiányozni. — Megvallom, nehezemre esik, hogy erről a kérdésről írjak, jóllehet a szívem tele van vele. Az ember nem szívesen veti papírra ezeket az élményeket és örömöket. — A karizmatikus megújuláson keresztül plébániánk egész mélyen tapasztalja meg, hogy mit is jelent közösségben élni. Növekszik a kölcsönös megbecsülés a hívek között, a Szentlélek egy csodálatos közösségbe fon össze. Ez az egyik oka, miért jönnek annyian a heti imaösszejövetelre és a „karizmatikus szentmisére”. Örömteljes Isten-dicséret, könyörgés és elmélkedés az Isten szaváról, élénk részvétellel; ezenfelül megbeszéljük a hét eseményeit is. Még a nagy monszun esők sem képesek otthon tartani az embereket. 150 személy jött össze a legutóbbi szombaton is. Három nagyobb központban szintén működik már a karizmatikus csoport, mintegy 50–50 felnőttel. Az egész plébániára kihat a megújulás szelleme. Csak így értem meg, hogy miért sikerült az elmúlt évben több mint száz (eddig csak polgárilag megkötött) házasságot rendezni. Sokan térnek vissza a szektákból; akik eddig távol álltak, buzgó katolikus életbe kezdenek. — Nem hálálkodhatom eléggé Istennek, hogy ilyen kegyelmeket enged megtapasztalni. A megújulás kezd egyéb plébániákon is gyökeret verni. Ehhez nélkülözhetetlen, hogy maga a plébános is aktív részt vegyen a karizmatikus imacsoportokban; neki magának kell megújulnia első helyen. — Most készülődünk arra is, hogy megünnepeljük az Isteni Ige Társaság atyái Fülöp Szigetekre érkezésének 75. évfordulóját. Ebből a 75-ből harmincat én is megéltem.

P. Halász Lajos SVD
Sablayan, Occ. Mindoro 4303
Philippines

+

Egész Formózán igen nagyra értékeli P. Jaschkó munkáját a fogyatékos gyermekekkel. A kormány hivatalos kiküldöttéi több ízben meglátogatták Hsinchu-ban levő központját, megdicsérték és csodálták jól képzett tanári karát és a gyermekek iránt tanúsított szeretetét és gondosságát . . . A kormány kitüntette kiváló szolgálatáért. A visszamaradt gyermekek intézetének vezetése mellett Jaschkó atya kiveszi részét a Szent Péter plébánia lelkipásztori munkájából is. Ezen a Mária-Légió lelkiatyja, s látogatja az egyházközség családjait. Őt bízták meg a Lutsao-ban működő kórházzal is. Címe:

P. Jaschkó István SJ
51 Shuiyuan Chieh
Hsinchu, Taiwan 300